

TÜRKİYENİN DOĞAL YÖRE VE ÇEVRELERİ

OĞUZ EROL

Abstract

Natural Regions and environs of Turkey

Landscape-Ecology (Landschaftsökologie, Geoökologie) is one of the methods on the systematical study of the natural environmental conditions. In this kind environmental studies, at first the physiographic elements (bodenplastik) such as rocks, structures, land forms, underground and surficial waters are studied than the study of environmental conditions of living bodies (biotic elements) will be added to these basic physiographic elements. At last the integrated conditions of all these plastic and biotic elements are studied and the general character of a given land unit, that is a landscape can be determined. A Landscape is principally recognized by the general ecological character of a given land unit, even for a given time period. In this concept, the whole area of a landscape may not be directly sensed by living bodies in it and the directly observed part of a landscape is denoted as the environment of that living body. That is the environment of a living body is a relatively limited part of a natural unit of land. So, the environment, for example, of a tree (habitat, standort) is relatively narrower than an animal which can walk in the landscape and it is much narrower than the man which can travel within longer distances. As the cultural (nootisch) aspects of the man's life considered, the concepts of "cultural landscape" or "human ecology" became new dimensions.

Basing on the above considerations, a map of the natural landscapes of Turkey have been prepared by author and it is already published in Germany (Erol 1983). Using this kind of natural regionalization maps (karte der naturraumliche Gliederung) the normal condition of natural landscapes and environs can be easily described, the natural balance within these natural units of land can be determined and than the problems which are arised because of the destruction of these balances can be solved much easier.

Özet

Doğal yöre ve çevre koşullarının sistematik incelenmesinde kullanılan modern yöntemlerden biri olarak Yöresel - Ekoloji (Landschaftsökologie, Geoökologie) çalışmaları son yıllarda oldukça önem kazanmış bulunmaktadır. Bu tip çevresel çalışmalarda, öncelikle bir yöre veya çevrede doğal koşulları denetleyen kayaçlar, jeolojik yapı, yerçekilleri, iklim, yeraltı ve yerüstü suları gibi fizyografik çevresel ögeler (Almanca : bodenplastik) incelenir; sonra orada yaşayan canlıların (biyotik öge'lerin) çevresel koşulları bu fizyografik ögelere eklenir; son olarak da bütün bu fizyografik ve biyotik ögelerin, belirli bir arazi birimi (yöre veya çevre) içinde bütün halinde oluşturduğu "genel karakterleri" belirlenir. Bu yöntemle belirlenen bir yöre "**belirli bir arazi biçimi içinde gelişmiş ve genel ekolojik karakteri kesin olarak belirlenebilmiş bir yeryüzü parçasıdır**" Bu birim bir zaman periyoduna bağlı olarak da tanımlanabilir. Bu özellikteki bir yörenin tümü, orada yaşayan insanlar ve hayvanlar tarafından doğrudan algılanamayacak kadar geniş olabilir. Çünkü bir yöre içinde yaşayan bir canlı varlığın çevresi, onun doğrudan algılayabildiği sınırlı, yani görelî bir alandır. Örneğin bir ağacın çevresi (habitat, standort), yöre içinde dolaşabilen bir hayvana oranla daha dar, uzak yerlere seyahat edebilen bir insaninkine oranla çok daha dardır. Öte yandan bitki ve hayvanlara oranla bir insanın ruhsal ve kültürel (Almanca : nootisch) yaşamı da göz önüne alınırsa, insan için bir "**doğal yöre**", bir de "**kültürel yöre**" den söz edilebilir. O zaman ayrıca bir "insan ekolojisi" (human ecology) kavramı da ortaya çıkar. Ancak bütün bu yöresel birimler için doğal koşulların önemli denetimi olduğu da bir gerçektir ve yöresel ekoloji çalışmalarında bir "**doğal yöre**" ve onun kapsamı içinde "**doğal çevre**" kavramlarına öncelikle yer vermek gerekir.

Yukarıda kısaca açıklanan prensipler göz önünde tutularak yazar tarafından Türkiye'nin doğal yöre ve çevrelerini gösteren bir harita hazırlanmış ve bu harita, açıklaması ile birlikte Almanya'da yayınlanmıştır (Erol 1983). İşte bu çeşit doğal yöre haritalarından (Karte der naturräumliche Gliederung) yararlanılarak doğal yöre ve çevrelerdeki doğal dengelerin "genel karakterleri" ortaya konulabilir ve gerektiğinde bu saptama, doğal dengelerin bozulması ile ortaya çıkmış olan çevre sorunlarının giderilmesinde önemli bir baz teşkil edebilir.

Doğal yöre ve çevrelerin incelenmesinde yöresel-ekoloji araştırmalarının yeri ve önemi

Yöresel-Ekoloji (Landschaftsökologie, Geoökologie) doğal çevre koşullarının sistematik incelenmesinde, çevre kavramına ve çevre sorunlarına özellikle coğrafya açısından yaklaşımda kullanılan modern yöntemlerden birisidir (1) ve bu yazıda, sözü edilen yöntem ana çizgileriyle açıklanacak ve Türkiye'den örnekler verilecektir. Yöntemin özü çevreyi oluşturan fiziksel, biyolojik ve beşeri ögelerin,

üzerinde geliştiği coğrafi alanla olan bütünleşmesini (integrasyon'u) belirlemek ve üzerindeki bütün canlı ve cansız ögeleri ile birlikte böyle bir coğrafi birimin "genel karakteri"ni (Gesammtcharakter) ortaya koymaktır. Gerçekten, üzerinde yaşayan bitki, hayvan ve insanlar benzer olsa dahi, coğrafi ortamın farklılaşan özellikleri nedeni ile çeşitli çevre koşullarının belirlediğini ayrıca açıklamaya gerek yoktur. Böylece, bir çevrede alan veya zamana bağlı olarak değişen her öge, oradaki doğal yada toplumsal dengelerde yeni bir farklılaşmaya neden olmakta, sonuçta bir coğrafi bölgede, yanyana ve içiçe (taksonomik biçimde) gelişmiş, genel karakterleri ile benzeşen, ancak aynı zamanda bireysel veya alansal farklılıkları olan yaşam birimleri oluşmaktadır. Onun için coğrafya açısından çevreleri ve onları oluşturan ögeleri, üzerinde geliştikleri yeryüzü parçası ile birlikte değerlendirmek gereği vardır. Ancak, yeryüzünde çok hareketli, fizikel özellikleri yanında ruhsal ve kültürel etkinlikleri çok yüksek insan toplumlarının kültürel çevrelerinin de incelenmesi söz konusu olunca, böyle bir toplu değerlendirmenin çok daha zor olduğu görülür. İşte o zaman İnsan Ekolojisi (human ecology) çalışmalarında fizyografik (cansız) çevresel ögelerden (Bodenplastik'den) başlanarak, bunlara doğal canlıların (biyotik ögelerin) etkinliği eklenir ve "doğal çevre" kavramına erişilir. Daha sonra da insanın "kültürel çevre"si analizleri yapılır. İnsan toplumlarının bu kültürel çevre koşulları incelenirken doğal çevre koşulları; o toplumun tarihî, kültürel ve politik gelişimi ile bütünleştirilerek toplumun bugünkü durumuna nasıl eriştiği incelenir, hâтта bu gelişimin gelecekte alacağı biçim (trend'i) tahmin edilerek planlama sürecine girilir. Kültürel çevre gelişiminin ileri olduğu ülkelerde çok zaman toplum doğal çevresinden koparak gelişmesini sürdürür, bu da doğal çevrenin tahribine ve çözümlenmesi gereken çevre sorunlarının doğmasına neden olur.

Doğal çevre, kısaca söylenirse "bir canlı varlığın doğrudan algılayabildiği bir ortam birimidir" ve bu birim o canlının algılama özelliğine göre belirmiş, hâтта bir zaman periyodu ile sınırlı ve görelî (nisbi) bir alan / zaman parçasıdır. Örneğin bir ağacın çevresi (habitat, standort), o çevre içinde ve onu kapsayan yörede dolaşabilen bir hayvana orana daha dar, uzak yerlere seyahat edebilen insanınkine oranla daha da dardır. Tek tek fertler için sözkonusu olan böyle

görelî yaşam çevreleri ve alanlar, fertler, toplumlar halinde yaşamaya başlayınca yeni boyutlar kazanır. O zaman fertler, kişisel ve doğrudan algılama özelliklerinin ötesindeki birtakım etmenlerin dolaylı veya dolaysız denetimi altına girer. Böylece coğrafi açıdan, canlıların doğrudan algılayabildikleri görelî olarak küçük yeryüzü birimlerine **çevre**, dolaylı ama yine de yakın etkileri altında kaldıkları daha geniş çerçeveli (daha üst derecedeki) yeryüzü birimlerine ise **yöre** adı verilmektedir.

Doğal yöre, fiziksel özellikleri belirli bir arazi birimi üzerinde gelişmiş ve genel ekolojik karakteri kesinlikle belirmiş, hâтта bu özellikleri belirli bir zaman dilimi (periodu) ile sınırlanmış enküçük bir "coğrafi birim" dir. Bu birimlerin tümü, içinde yaşayan her canlı tarafından doğrudan algılanmayabilir, ancak oradaki doğal dengeler yine de o canlıyı etkisi altında bulundurmaktadır. Böyle bir yörenin kapsamı içinde, tek tek fertlerden çok, birbiriyle ve cansız ortam koşullarıyla kaynaşmış olarak yaşamını sürdüren tüm yöre canlılarının oluşturduğu bir "doğal denge" sözkonusudur ve coğrafi yöre araştırmalarında "doğal yöre birimleri" nin saptanması (naturräumliche Gliederung, natural landscapes) bir araştırmada ilk basamağı teşkil eder. Doğal yöre araştırmaları, özellikle kültürel yöre oluşumlarının boyutlarını ve sınırlarını belirlemek, sorunlar doğmadan önlemlerin alınmasını ve dengeli, gerçekçi planlar yapılmasını sağlamak bakımından büyük önem taşımaktadır. Ancak uygulamada henüz mevcut olmayan problemlere eğilmek gereksiz görüldüğü için, görev bu aşamada sadece bilim adamlarına kalmaktadır. İşte bu yazıda vurgulanmak istenen konu, doğal çevre ve yöre koşullarının henüz fazla bozulmadığı Türkiye'de, içine girdiğimiz hızlı gelişme süreci sonucu olarak karşımıza çıkması sözkonusu olan, hâтта yeryer ciddiyet kazanan çevre sorunları konusuna karşı, bilimsel temel araştırmalar yapmak suretiyle hazırlıklı olmak ve yakın gelecekte bozulması olasılığı bulunan bir yörede neleri korumamız gerektiğini saptamaktır. Kuşkusuz, gelişmekte olan bir ülkede, bütün eski doğal dengeleri aynen korumak sözkonusu olamaz; ancak bunların nekadarını değiştirip nekadarını koruyacağımızı belirlerken de bunun o yörede daha önce mevcut olmuş bulunan doğal koşullar çerçevesi dışına taşmasına imkân olmadığını da bilmek gerekir. Örneğin, ne sebeple olursa olsun tahrip olmuş bir çam ormanı alanında söğüt

ormanları oluşturmak düşünülemez. Ancak kuraklık nedeniyle step alanı olan İç ve Güneydoğu Anadolu'da su temin edildiğinde, sulamaya dayanan bir tarımın geliştirilmesi mümkündür. Öte yandan geçmiş yıllarda yapılan orman tahribinin doğurduğu toprak erozyonunun bugün nasıl büyük bir sorun oluşturduğu, aşınmış olan bu toprağı geri getirmenin artık mümkün olmadığı bilinir. Bunun gibi, bugün hızlı şehirleşme ve endüstrileşme sonucu doğan kirlenme problemleri ya da tarım alanlarının başka amaçlarla kullanılmasının, gelecek nesiller için oluşturacağı ciddi problemleri bütün boyutları ile şimdiden ortaya koymak gerekir.

Yukarıda açıklanan bütün bu ve benzeri konuların, önceden yapılan, doğal çevreye yönelik bilimsel araştırmalarla saptanmasında bir adım olarak yazar tarafından "Türkiyenin Doğal Yöreleri" (Naturräumliche Gliederung der Türkei) incelenmiş ve yayınlanmış bulunmaktadır (Erol 1983). Mevcut literatürden (2) ve yazarın kişisel gözlemlerinden ve özellikle Türkiyenin tektonik birimleri (Ketin 1966), Türkiyenin Jeomorfolojik Haritalarından (Erol 1982, 1989 ve Şekil 1) yararlanılarak gerçekleştirilmiş bulunan bu çalışmada, uluslararası düzeyde kullanılan doğal yöre sistemleri (Şekil 2) ve bunların uygulamadaki yeri ortaya konulmuş, Türkiyedeki doğal birimler içiçe (taksonomik) bir sistem içinde büyükten küçüğe doğru Bölge (Region), Bölüm (Subregion), Yöre (Gebiet, Landschaft,, Landscape), Çevre (Gegend, Teillandschaft, Environ), Kesim (Standort-Kompleks), Alan (Standort, Ökotop, Habitat) olarak 6 basamak halinde ayırt edilmiştir. Bu sistemlerden ilk dört birim basamağının genel karakterleri sınırları tanıtılıp tartışılmış ve bunlar 1 : 2 000 000 ölçekli bir haritaya geçirilmiştir. Adı geçen haritanın küçültülmüş bir kopyası bu yazıya eklenmiş olup (Şekil 3), haritada 7 bölge, 17 bölüm, 58 yöre ve 284 çevre biriminin dağılışı ve sınırları gösterilmiştir. Ancak çalışmanın boyutları ve haritanın ölçeğı son iki basamağın, yani çevrelerin kesim ve alan düzeyindeki alt birimlerinin işlenmesine imkân vermemiştir. Aslında tümdengelim yöntemi ile hazırlanmış böyle bir çalışmada kesim ve alan birimlerinin ayrıntısına inmek pratik olarak bir bakıma mümkün de değildir ve zaten bilimsel literatürde mevcut bilgiler Türkiye boyutunda, bu düzeyde ayrıntılı bir harita hazırlamaya henüz yeterli değildir.

Belirlenmiş olan doğal birimlerin tanımı

Aşağıda tanımlanmış olan birimler **Ek 2** deki listede büyükten küçüğe doğru taksonomik olarak sıralanmış ve desimal olarak numaralanmış, bu numaralar da ekli haritalarda kullanılmıştır. Ayrıca yazar tarafından yayına hazırlanmakta olan genel sistematik listede, yöresel sistemleri konusal sistemlerden ayırdetmek amacıyla Türkiye'ye ait birimlerin numarası önüne 1 rakamı da eklenmiş bulunmaktadır. Böylece örneğin Marmara Bölgesinin genel numarası 11000 olmuştur. Buna göre ilk iki rakam, yani 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 Türkiyenin yedi coğrafi bölgesini, 3. rakam bölümleri, 4. rakam yöreleri, 5. rakam da çevreleri belirler. Numara sisteminde sondaki 0 lar yöreleri; 1, 2, 3... gibi rakamlar da çevreleri belirler. Örneğin Ankara yöresinin numarası 15120, Ayaş dağlarınıninki 15121, Mürted ovasınıninki 15122, Karyağdı dağlarınıninki 15123, Ankara ovasınıninki 15124 vb. dir. Bu konuda diğer örnekler için **Ek 2** deki yöreler listesine bakınız.

Bölge (İngilizce: Region, Almanca: Region). Tüm özellikleri ile belirgin en büyük doğal - coğrafi birimdir. Türkiye'nin bölgeleri 1941 yılında toplanmış olan Birinci Coğrafya Kongresi'nde belirlenip tanımlanmıştır. Genellikle birkaç bölüm ve birçok yöreyi kapsar.

Bölüm (Sub-region, Subregion). Bölgelerin, birden fazla sayıda yörenin biraraya toplanması ile belirmiş bölümleridir. Ayrıca isimlendirilmedikleri takdirde (örneğin İç Batı Anadolu Bölümü, Yukarı Fırat Bölümü), Bölge adı ile birlikte isimlendirilmişlerdir (örneğin Doğu Anadolu Doğu Bölümü, Doğu Karadeniz Bölümü, Batı Akdeniz Bölümü). Bu bölümler de Birinci Coğrafya Kongresi'nde saptanmıştır.

Yöre (Districts, Gebiete veya Landscape, Landschaft). Doğal- Coğrafi özelliklerin bir bütünlük gösterdiği en küçük doğal birimdir. Bir uyumluluk içinde birleşmiş çeşitli dağlık, ovalık yerler, kıyı düzlükleri vb. gibi küçük doğal birliklerden oluşur. Yöreler yurdumuzda halk tarafından Çukurova, Uzunyayla, Kocaeli gibi bağımsız isimler verilmediği takdirde, "yöresi" eki kullanılarak isimlendirilirler. Örneğin: Göller Yöresi, Menteşe Yöresi, Teke Yöresi, Ankara Yöresi, Van Yöresi gibi. Böyle belirgin isimler

bulunmadığında ise Dağları, Yaylaları, Ovadizisi gibi çoğul yerşekli birimi adları da kullanılır. Örneğin: Emir Dağları Yöresi. Bazı durumlarda çoğul anlamda tekil adlar da kullanılmıştır. Örneğin Bozok Yaylası.

Gerektiğinde, ayrıca sistematik numara verilmemekle birlikte, bazı yöre grupları da belirtilmiştir. Örneğin İç Yöreler, Batı Yöreler, Kenar Yöreler gibi.

Çevre (Environ, Gegend). Yöreleri oluşturan çeşitli birimlerin, benzer doğal özellikteki alt birimlerini tanımlar. Genellikle tekil olarak Dağı, Ovası, Yaylası, Vadisi gibi büyücek birim isimleri ile belirlenir. Örneğin Bakırçay Vadisi, Manisa Dağı, Çaldıran Ovası gibi. Yanyana sıralanan küçük benzer birimlerden oluştuğunda ise isimde "çevresi" eki kullanılmıştır. Örneğin : Doğanhisar Çevresi, Şırnak Çevresi.

Erol' un hazırladığı 1 : 2 milyon ölçekli haritada belirlenmeyen ve numaralanmayan, ancak ayrıntılı çalışmalarda, o çalışmayı yapacak yazar tarafından uygulanması öngörülen 5. ve 6. derecedeki alt birimler ise "**kesim ve alanlar**" dır. Eğer bu ayrıntılı çalışmayı yapacak yazar, **Erol** sistemindeki numaralamayı sürdürmek isterse, sistematik numaranın örneğin 1512432 (veya 151 2432) gibi yedi rakkamlı bir sayı olması önerilir. Buna göre ilk üç rakam **Türkiye-bölge-bölüm**, son dört rakam ise **yöre- çevre- kesim- alan** bazında taksonomik bir bölümlenmeyi gösterir.

Kesim (Areas, Standort- Kompleks, Catena). Benzer küçük doğal birimlerin yanyana gelmesi ile oluşan ve genellikle çoğul isimlerle belirlenen çevrelerin, tek başına bir birim oluşturan ve genellikle tekil isimlerle belirlenen kesimleridir. Örneğin: Çubuk-Ankara Ova dizisinin Ankara Ovası kesimi. Kesimler içinde bulunan enküçük birimler, yani alanlar genelde birbirine ekli diziler oluştururlar ve bu enküçük birim dizilerine özellikle toprak biliminde "catena" adı verilir ve bilindiği üzere catena'ların ekolojik sistemlerde önemli bir yeri vardır ve bu nedenle bu terimin enküçük yöresel sistemlerin tanımlanmasında da bir sakınca değil, yarar vardır. Yukarıda da açıklandığı üzere kesimler, **Erol'** un yöre - çevre sisteminde ayrı ayrı isimlendirilmemiş olup, bu konu ayrıntılı araştırmalar yapacak yazarların değerlendirilmesine bırakılmıştır.

Alan (Area, sub-area, Standort, Ötotop, Physiotop, Habitat). Enküçük doğal birim olup, genellikle tek tip bir doğal görünüş ve yapı, ya da yaşam biçimi içerir. Örneğin : Ankara Ovası güneyi sekiler alanı= 151 2432' dir.

Çevre kesimlerinin belirlenmesi için İngilizcede çoğul olarak *areas*, almancada *physiotop - kompleks, standort - kompleks, ökologischer - catena* gibi terimler; bir alt birim olan alanlar içinde tekil olarak İngilizcede *area ya da sub - area, Almandada standort, ökotop ya da physiotop terimleri kullanılmaktadır*. Gerektiğinde alan birimleri içinde *sub - area* terimi karşılığı olarak Türkçede as-alan alt birim terimi de kullanılabilir. Ancak gerçek olan şudur ki bu kadar küçük ve çeşitli alan birimleri için standart terimler önermek oldukça zordur ve bunun takdirini çalışmayı yapan yazarın tercihine bırakmak daha doğrudur. Ancak bunu yapacak yazarlara kullandıkları terimin kesin tanımlarını yapmaları önerilir. Ayrıca yukarıda Erol tarafından oluşturulmuş sistemin amacı gelecek çalışmalar için bir başlangıç, çerçeve oluşturmaktır. Gerçekte konunun ayrıntısı uzun yıllar sürecek araştırmalar, tartışmalar gerektirir. Bu, genç bilim adamlarımızın önünde açılan, ancak henüz yeterince işlemeyen "ince uzun" bir yoldur.

Sonuç

Yazarın yukarıda açıklanan çalışmasının bir devamı olarak, yukarıda kısaca açıklanan yöntemle ve Almanya (3) ile bazı başka ülkelerde (4) yapıldığı gibi, uygulama ve planlama amaçlı ayrıntılı bilimsel yöresel - ekoloji (jeoekoloji) çalışmalarının yapılması, doğal yöre ve çevrelerin cansız ve canlı varlıklarının birbirini etkileyip bütünleşerek o yörede oluşturduğu doğal dengelerin saptanmasından ve tümevarım yöntemiyle bu ayrıntılı birimlerin genelleştirilmesinden sonra, insan ögesinin bu ortamda geçmişte, bugün ve gelecekteki yaşam çizgisinin ortaya konulması gerekmektedir. Şimdiye kadar uygulayıcılar tarafından, sadece bilim adamlarına düşen bir görev gibi görülen bu olgu, şimdi o uygulayıcıların karşısına sorun olarak çıkmaya başlamıştır. Kanımca öncel bilimsel inceleme ve araştırmalara dayanarak bu sorunların oluşup büyümesini önlemek, oluşan sorunlarla savaşmaktan daha uygun bir yoldur.

Notlar

- (1) Blume 1950, Haase 1964, İzbırak 1955, Lautensach 1953, Leser 1976, Louis 1948, Paffen 1948, Richter 1967, Schimidthüsen 1953, 1963, 1976, Troll 1966, Tunçdilek 1984.
- (2) Akgün 1959, Atalay 1985, Birinci Coğrafya Kongresi 1941, Brinkmann - Erol 1981, 1984, Darkot 1955, 1981, 1982, Erinoç 1972, 1977, Erol 1983, Gellert 1952, Gürsoy 1957, Heidorn 1932, Hütteroth 1982, Kırzioğlu 1973, Louis 1948, 1985, Stewig 1967, 1968.
- (3) Burgener 1949, Die Deutschen .. 1950, Müller-Miny 1958, Naturr. Glied. Deutschland 1954, Otremba 1948.
- (4) Gellert 1953, Isachenko 1965, Kondracki 1964, Mitchell 1978, Richter 1968, Schultze 1955.

Bibliyografya

- AKGÜN, A. 1959. Landschaft und Standort als bestimmende Einflüsse auf die Gestalt der Stadt İstanbul. Zürich.
- ATALAY, İ. - M. TETİK - Ö. YILMAZ. 1985. Kuzeydoğu Anadolunun ökosistemleri. The ecosystems of northeastern Anatolia. Ormancılık Araştırma Enstitüsü Yayını, Teknik Bülten serisi No 141. 154 s. Ankara.
- Birinci Coğrafya Kongresi, 6 - 21 Haziran 1941. Raporlar, Müzakereler, Kararlar. Maarif Vekaleti Neşriyatı. Ankara.
- BLUME, H. 1950. Der geographische Landschaftsbegriff. Geographische Rundschau. s 121 - 126.
- BRINKMANN, R. - O. EROL. 1981- 1984. Türkiye Yerbilimleri Bibliyografyası. 3. cilt. Tübitak Yayını. Ankara.
- BURGENER, M. 1949. Zur geographischen Landesaufnahme Deutschlands. Naturräumliche Gliederung. Geographisches Taschenbuch 1949.
- DARKOT, B. 1955. Türkiyenin coğrafi bölgeleri hakkında. Türk Coğrafya Dergisi. c13 - 14, s141 - 149. İstanbul.

- DARKOT, B.- M. TUNCEL. 1981. Marmara Bölgesi Coğrafyası. İstanbul Üniv.Coğrafya Enst. Yayını. İstanbul.
- DARKOT, B.- M. TUNCEL. 1982. Ege Bölgesi Coğrafyası. İstanbul Üniv. Coğrafya Enst. Yayını. İstanbul.
- Die Deutschen Länder und ihrer naturräumlichen Grossgliederung. Erläuterung zu der Kartenbeilage 1 :3 Millionen. Geographische Taschenbuch 1950. s 168-186.
- ERİNÇ, S. 1972. Turkey: Outlines of a cultural geography. Int. Jahrbuch für Geschichts- und Geographieunterricht. 13, s 125-149.
- EROL, O. 1982. Türkiye Jeomorfoloji Haritası. 1 : 2 milyon. MTA yayını. Ankara.
- EROL, O. 1983. Die Nüaturräumliche Gliederung der Türkei. Beihefte zum Tübinger Atlas des Vorderen Orients. Reihe A (Naturwissenschaften) Nr 13. 245 s. Wiesbaden.
- EROL, O. 1991. Türkiye Jeomorfoloji Haritası. 1 : 1 milyon. MTA yayını. Ankara.
- GELLERT, J. F. 1952. Die physich - geographischen Regionen der Türkei. Zeitschrift für Erdkundeunterricht. c 4, 65 - 71.
- GELLERT, J. F. 1953. Die physich - geographischen Einheiten der Deutschen Demokratischen Republik. Verfielvertigtes Manuskript. Posdam.
- GÜRSOY, C. 1957. Türkiyenin coğrafi taksimatında yapılması icabeden bazı tashihler. Dil ve Tarih - Coğrafya Fak Dergisi. c 15, s 1- 3, 219 - 245. Ankara.
- HAASE, G. 1964. Landschaftsökologische Detailuntersuchung und naturräumliche Gliederung. Petermanns Geographische Mitteilung. 108, 8 - 30.
- HEIDORN, W. 1932. Der Einfluss der Landesnatur auf die Staatliche Entwicklung von Kleinasien, einschliesslich Armenien. Dissertation Jena.

- HÜTTEROTH, W. D. 1982. Türkei. 548 s. Wissenschaftliche Buchgesellschaft. Darmstadt.
- ISACENKO, A. G. 1965. Probleme der Landschaftsforschung und physisch - geographische Gliederung. Moskau.
- IZBIRAK, R. 1955. Yöre mefhumu ve yöre bilgisi. Harita Dergisi. 21, 1 - 26. Ankara.
- IZBIRAK, R. 1976. Georaphy of Turkey. Basın ve Yayın Genel Md. Yayını. Ankara.
- KETİN, İ. 1966. Anadolunun tektonik birlikleri. MTA Dergisi. 66, 20 - 334. Ankara.
- KIRZIOĞLU, F. 1973 - 1975. Osmanlı mülki idsaesinde "akar - bakar" a göre sınırların çizilmesi ve devlet sınırlarında "Korgan"lar, "Deliktaş" lar. Türk Coğrafya Dergisi. c 22, 26, 106 - 117. İstanbul.
- KONDRACKI, J. 1964 . Problems of Physical geography and physico - geographical regionalization of Poland. Geographica Polnica. 1.
- LAUTENSACH, H. 1953. Der geographische Formenwandel. Studien zur Landscapts - systematik. Colloquium Geographicum. 3, 1 -16.
- LESER, H. 1976. Landschaftsökologie. Uni. Taschenbücher. 521. Stuttgart.
- LOUIS, H. 1941. Türkiye coğrafyasının bazı esasları. Birinci Coğrafya Kongresi. 171 - 278. Ankara
- LOUIS, H. 1948. Probleme der Kulturlandschaftsentwicklung in Inneranatolien. Erdkunde. 2, 146 - 150.
- LOUIS, H. 1985. Landeskunde der Türkei. Erdkundliches Wissen. Geographische Zeitschrift. Beihefte. 268 s. Stuttgart.
- MITCHELL, C. W.- J. A. HOWARD. 1978. Landsystem classification. Acase history : Jordan. Food and Agriculture Organization of the United Nations. Roma.

MÜLLER - MİNY, H. 1958. Das Mittelrheingebiet und seine naturräumliche Gliederung. Berichte zur Deutschen Landeskunde. 21, 193 - 233.

Naturräumliche Gliederung Deutschlands mit Höhenschichten Westliches Blatt 1 : 1 Million. Bundesanstalt für Landeskunde und Zentralausschuss für Deutsche Landeskunde. Bad Godesberg.

OTREMBA, E. 1948. Die Grundsätze der naturräumlichen Gliederung Deutschlands. Erdkunde. 2 , 156 - 167.

PAFFEN, K. H. 1948. Ökologische Landschaftsgliederung. Erdkunde. 2, 167 - 173.

RICHTER, H. 1967. Naturräumliche Ordnung. In: NEEF, E (Hrsg.) Probleme der landschaftsökol. Erkundung und naturräumlichen Gliederung. Wissenschaftliche Abhandlungen der Geographischen Gesellschaft der DDR 5, 129 -160.

RICHTER, H. 1968. Stand und Tendenzen der naturräumlichen Gliederung der DDR. Geographische Arbeiten. 69 , 63 - 79. Warszawa.

SCHMITHÜSEN, J. 1953. Grundsätzliches und Methodisches. Einleitung zum Handbuch der Naturräumlichen Gliederung Deutschlands. Handbuch der Naturr. Glied. Deutschland. c 1 , 1 - 44. Bad Godesberg.

SCHMITHÜSEN, J. 1963. Der wissenschaftliche Landschaftsbegriff. Mitt. d. Floristisch. - soziologischen Arbeitsgemeinschaft. N. F. 10, 9 - 19.

SCHMITHÜSEN, J. 1976. Allgemeine Geosynergetik. Lehrbuch der Allgem. Geogr. c 2. Berlin.

SCHULTZE, J. H. 1955. Die naturbedingten Landschaften der Deutschen Demokratischen Republik. Petermanns Geographische Mitteilung. Ergh. 257. Gotha.

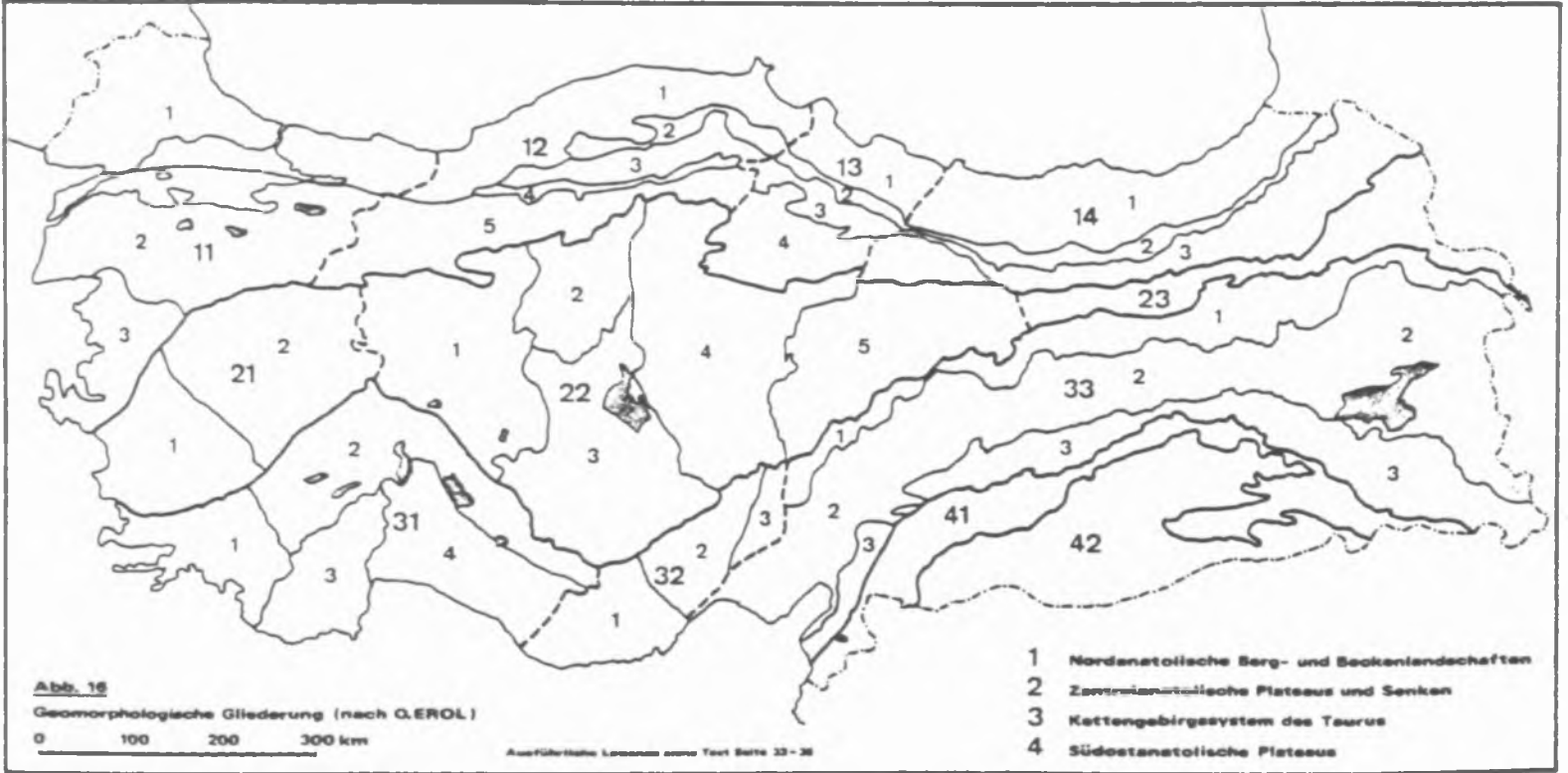
STEWIG, R. 1967. Coğrafi tabiata uygun sahalar yönünden Bati Anadolunun taksimatı. Çevirenler : R.Tufan - Ş. Yazman. 144 s.

İstanbul.

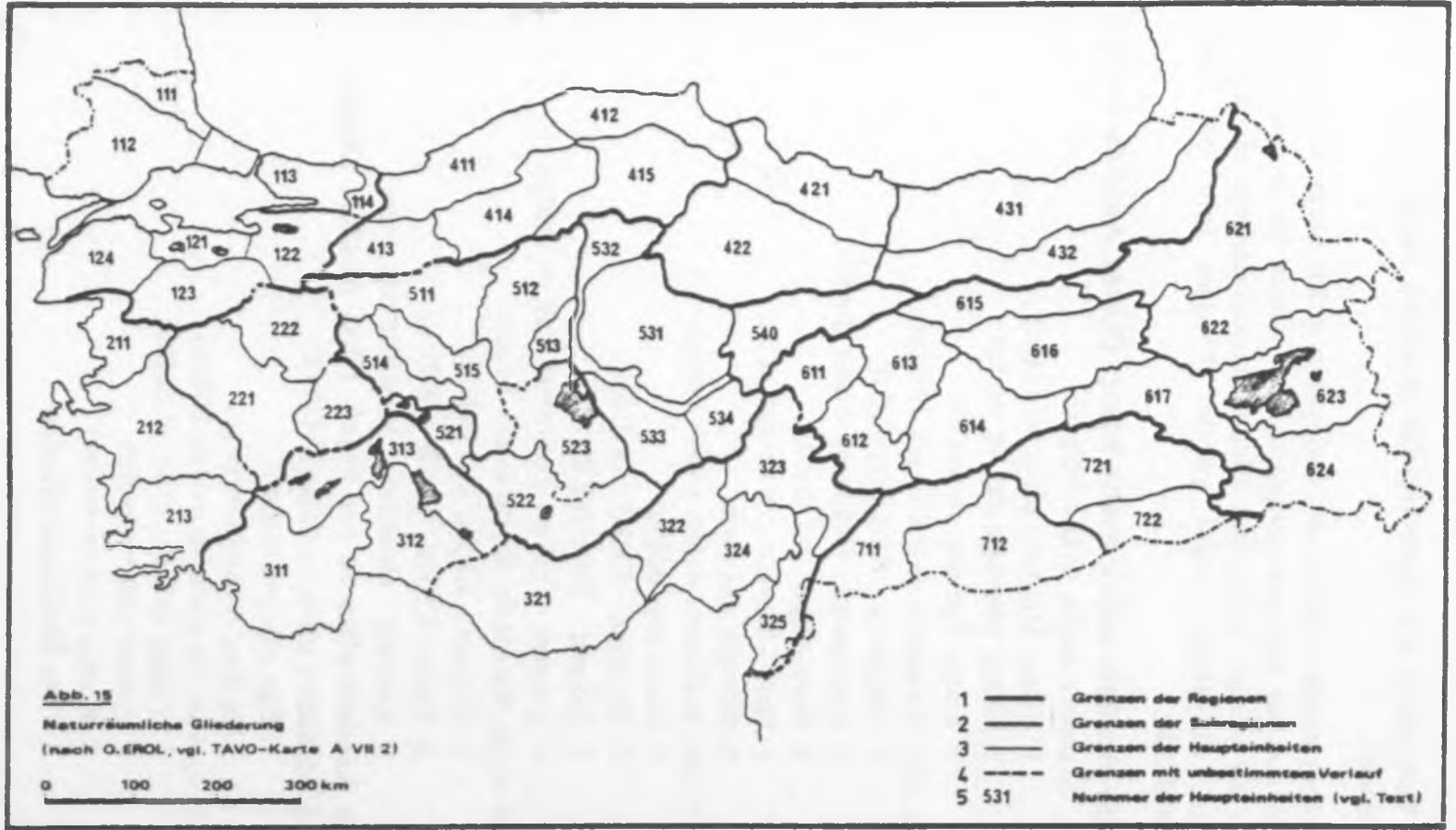
STEWIG, R. - R. TURFAN. 1970. Batı Anadolunun kültürel gelişmesi. Kartografik bilgiler. Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu Yayını. İstanbul.

TROLL, C. 1966. Klima und Pflanzenkleid der Erde in dreidimensionaler Sicht. In: TROLL, C. Ökologische Landschaftsforschung. 265 - 294. Wiesbaden.

TUNÇDİLEK, N. 1984. Ekoloji karşısında geokoloji. İstanbul Üniv. Deniz Bilimleri ve Coğrafya Enst. Bülteni. 1 , 59 - 88. İstanbul.

Şekil 1. Türkiye'nin ana jeomorfolojik birimleri haritası (Erol 1983, s 245 den). 1. Kuzey Anadolu dağlar-ovalar kuşağı., 2. Orta Anadolu platolar, ovalar kuşağı, 3. Toros sıradağları kuşağı, 4. Güneydoğu Anadolu platoları. ayrıca bkz. Ek 1.

Şekil 3. Türkiye'nin bölge, bölüm ve yöreler haritası (Erol 1983, s 244 den). 1. Bölge sınırı, 2. Bölüm sınırı, 3. Yöre sınırı, 4. Kesin olmayan sınırlar, 5. Yöre numaraları.

Ek 1. Türkiye'nin ana jeomorfolojik birimleri listesi. Şekil 1 in açıklamasıdır.

(Bu jeomorfolojik birimler ile Türkiye'nin doğal bölge ve yöreleri arasında tam bir çakışma aranmamalıdır. Ancak bu jeomorfolojik birimler bir yandan Türkiye'nin tektonik birimlerine ana çizgileri ile uymakta, öteyandan doğal yöreler haritası için bir temel oluşturmaktadır.)

1. Kuzey Anadolu dağlık ovalık kuşağı (Kuzey Anadolu kuşağı)

11. Marmara dağlık ovalık bölgesi

1. Kuzey Marmara plato ve ovaları
2. Güney Marmara dağ ve ovaları
3. Kuzey Ege dağ ve ovaları

12. Batı Karadeniz dağlık ovalık bölgesi

1. Akçakoca - Küre kıyı dağları
2. Kastamonu - Gökırmak ovalar dizisi
3. Bolu - Ilgaz dağ dizisi
4. Bolu - Devrez ova ve vadi dizisi
5. Koroğlu dağ dizisi

13. Orta Karadeniz dağlık ovalık bölgesi

1. Canik kıyı dağları
2. Tersakan - Kelkit ova dizisi
3. Sakarot - Köse dağ dizisi
4. Çekerek - Yukarı Yeşilırmak dağ ve ovaları

14. Doğu Karadeniz dağlık ovalık bölgesi

1. Giresun - Kaçkar kıyı dağları
2. Yukarı Kelkit - Çoruh ova dizisi
3. Kızıldağ - Otlukbeli - Mescit iç dağ sırası

2. Orta Anadolu plato ve ova kuşağı (Orta Anadolu kuşağı)

21. Menderes plato ve dağları bölümü

1. Ege çöküntü ovaları
2. İç Batı Anadolu eşiği

22. İç Anadolu plato ve ovaları bölgesi

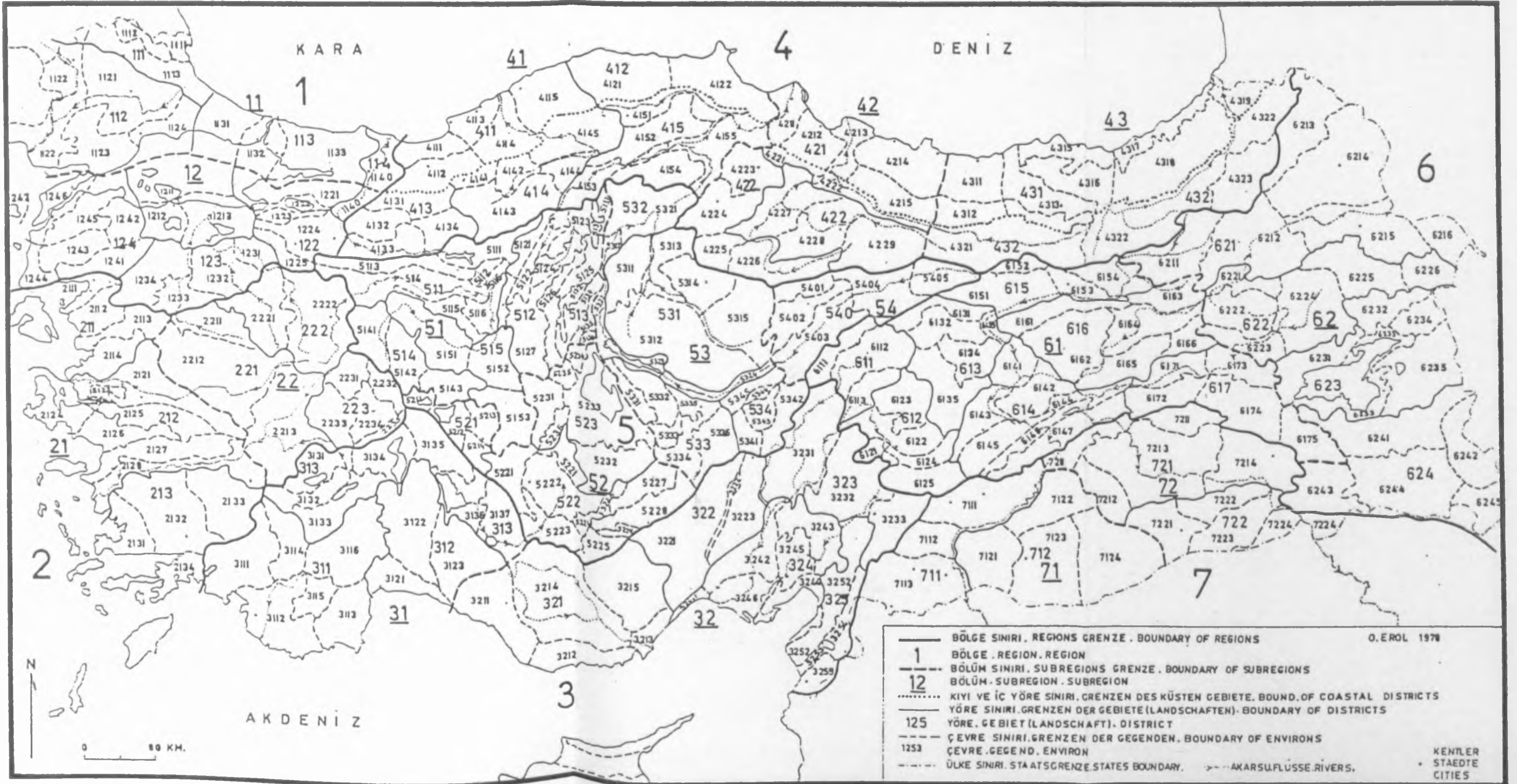
1. Yukarı Sakarya plato ve dağları
2. Ankara dağ ve ovaları
3. Konya plato ve ovaları
4. Orta Kızılırmak platoları

Diemension (Boyutlar)	Geosphärisch (Yerküre)	Regionisch (Bölgesel)		Chorisch (Yöresel)		Topisch (Topografik)	
		1	2	3	4	5	6
Ordnungsstufen-Nr							
Türkisch	Yerküre, Kuşak, Ülke	Bölge	Bölüm	Yöre	Çevre	Keşim	Alan
Deutsch	Geosphäre, Gürtel, Zone	Region	Subregion	Gebiet, Landschaft	Gegend, Teilandschaft	Standortkomplex	Standort, Ökotopt
Englisch		region	subregion	district	environs	area	subarea, habitat
Zudem 1979 ITC-System			physiographic province	main physiographic unit		detailed physiographic unit	physiographic element
Schmidt 1948, 1963, 1976	Geogr. Zone, Idiochore	Region, Bynergotyp	Grossinheit, Bynergot	Haupteinheit, Bynergot	Grundeinheit, Geotop	Großfläse	Fläse, Choresse
Barach 1976	Zone	Subzone		Naturräumliche Einheit, Rayon	Geosystem		Topogr. Grundheit, Ökotoptkomplex
Sočava 1974	Gürtel, Kontinent	Landschaftzone	Subzone, Provinz	Naturbezir, Landschaft			
İrmak et al. 1973			Bölge	Bölüm	Yöre	Aht yöre	
Herz 1973	Gürtel, Megachore	Makrochorengelüge	Makrochore	Mesochore, Mesochorengelüge	Mikrochorengelüge	Mikrochore	Physiotop, Physiotopgelüge
Schulze 1955, 1979		Gruppe von Großlandschaften	Landschaftsgruppe, Großlandschaft	Landschaft	Gruppe von Zellenkomplexen, Landschaftsteil	Landschaftszellenkomplex	Landschaftszelle
Perrin / Mitchell 1967 Mitchell / Howard 1978	zone division	province	region	system	osena	clump, facet	element
Richter 1967, 1968	Gürtel, Kontinent, Megachore, Megaregion	Mesoregion	Mikroregion	Mesochore-Oberstufe	Mesochore-Unterstufe	Mikrochore, Mikrochorengruppe	Physiotop, Ökotopt
Çuphadn 1967	Breitenzone, Strany, Oblaste	Provinz, Unterprovinz	Okrugi	Rayon	Podrayon	Gebirgshöhenstufe	Fazise
Pecsi-Somogyi 1967	Geozone, Kontinent, Megaregion	Großlandschaft, Makroregion	Mittellandschaft, Mesoregion	Kleinlandschaftsgruppe, Mikroregionensystem	Kleinlandschaft, Mikroregion	Fazisesystem, Ökotoptsystem	Fazise, Ökotopt
Klink 1968	Zone, Großregion	Region	Gruppe von Haupteinheiten	Naturräumliche Haupteinheit	Untereinheit	Teileinheit	Fläse, Ökotopt, Physiotop
Iščenko 1965	Zone, Subzone	Provinz	Unterprovinz, Okrug	Rayon, Landschaft	Mestnost	Urošäse	Fazise
Haase 1964			Makrochore	Mesochore-Oberstufe	Mesochore-Unterstufe	Mikrochore, Mikrochorengruppe	Ökotopt
Kondracki 1964	Territorium, Subzone	Provinz	Unterprovinz, Makroregion, Makrorayon	Mesoregion, Mesorayon	Mikroregion, Mikrorayon		
Neef 1963	Geosphäre, Georegion	Megachore	Makrochore	Mesochore	Mikrochore	Ökotoptgelüge	Physiotop, Ökotopt
Ovpzetekly 1962		type, class	subtype	group	species		
NRGL 1960			Gruppe von Haupteinheiten	Naturräumliche Haupteinheit	Teil von Haupteinheit		
Raman 1959				Rayon	Fazisekomplex	Fazisealäse	Fazise
Gallert 1969/70	Megaregion, Makroregion, Mesoregion	Mikroregion	Megachore, Obereinheit, Makrochore, Großinheit	Mesochore, Haupteinheit	Mikrochore, Teileinheit		
Müller-Miny 1968		Großregion 1. Ordn.-Stufe	Großregion 2/3. Ordn.-Stufe	Naturraum 4. Ordn.-Stufe	Naturraum 5./9. Ordn.-Stufe	Naturraum 7. Ordn.-Stufe	
Paffen 1948, 1963	Landschaftzone, Landschaftsregion	Großlandschaftsgruppe	Großlandschaft	Einzelandschaft	Kleinlandschaft	Landschaftszellenkomplex	Teilkomplex von Landschaftszellen
Otrambe 1948		Region	Gruppe von Phys.-Geogr. Raumeinheiten	Physich-Geographische Raumeinheit	Untergliederung der Phys.-Geogr. Raumeinheit		
Carol 1946				Flurregionkomplex	Flurregion	Gruppe von Flurkomplexen	Flurkomplex, Flur, Flurstück
Unstedt 1916	major and minor region	subregion	tract group	tract	stowgroup	stow	site (n. Union)

Doğal Önitelerin Sınıflandırılması
Karşılaştırmalı kavramlar

Bu çalışmada kullanılan sınıflandırma

Şekil 2. Çeşitli eserlerde doğal yöre birimlerine verilen adları karşılaştırma cetveli (Erol 1983, s 228 den). Eklî yayın listesinde bulunmayan yazarların ad ve eserleri için Erol 1983 deki yayın listesine bakınız.

Şekil 4. Türkiye'nin Bölge, Bölüm, Yöre ve Çevreler haritası. Birimlerin adları için Ek 2 deki listeye bakınız.

5. Doğu İçanadolu ovaları
23. Kuzeydoğu Anadolu ovalar dizisi
3. Toros sıradağları kuşaağı (Toroslar kuşaağı)
 31. Batı Toros dağlık ovalık bölümü
 1. Menteşee dağ ve ovaları
 2. Batı Toros göller yöresi
 3. Teke dağlık yöresi
 4. Antalya - Akseki dağ ve ovaları
 32. Orta Toros plato ve dağlık bölümü
 1. Taşeli plato ve dağları
 2. Bolkar dağları
 3. Aladağlar
 33. Doğu Toros dağlık ovalık bölgesi
 1. İ (kuzey) Doğu Toros sıradağları (Tahtalı-Munzur-Palandöken-Ağrı dağ sırası)
 2. Orta Doğu Toros ova ve dağları (Çukurova-Tunceli-Van ova ve dağları)
 3. Dış (güney) Doğu Toros sıradağları (Nur-Malatya-Bitlis-Hakkari sıradağları)
4. Güneydoğu Anadolu Platoları
 41. Kuzey kenar tepeleri kuşaağı
 42. Güney platoları

Ek. 2. Türkiye bölge, bölüm, yöre ve çevrelerinin numara ve isimleri listesi. Şekil 4 'ün açıklamasıdır.

11000 MARMARA BÖLGESİ

- 11-12 Batı Türkiye (Marmara- Ege Bölgeleri)
- 11-14 Kuzeybatı Anadolu
- 11010 Trakya
- 11020 Boğazlar ve Marmara
- 11030 Marmara Denizi

11100 Kuzey Marmara Bölümü

- 11110 Kuzey Trakya (İstranca Dağları) yöresi
 - 11111 Kuzey İstranca platoları
 - 11112 İstranca (Yıldız) dağları
 - 11113 Güney İstranca platolar

- 11120 Güney Trakya (Ergene) havzası
 - 11121 Ergene vadisi
 - 11122 Aşağı Meriç vadisi
 - 11123 Malkara Keşan plato ve tepelik çevresi
 - 11124 Tekirdağ kıyı çevresi
- 11130 Çatalca Kocaeli platoları yöresi
 - 11131 Çatalca yontukdüzü çevresi
 - 11132 İstanbul Boğazı çevresi
 - 11133 Kocaeli yontukdüzü çevresi
 - 11134 İzmit Körfezi çevresi
- 11140 Aşağı Sakarya yöresi
 - 11141 Sakarya Deltası
 - 11142 Adapazarı Ovası
 - 11143 Geyve Ovası ve Sakarya Boğazı

11200 Güney Marmara Bölümü

- 11210 Marmara göller yöresi
 - 11211 Kapıdağı yarımadası ve Marmara adaları
 - 11212 Ulubat (Apolyont) gölü havzası
 - 11213 Manyas Gölü havzası
- 11220 Bursa İznik dağ ve ovalar yöresi
 - 11221 Samanlı Dağları (Armutlu yarımadası)
 - 11222 Gemlik-İznik çöküntü havzası
 - 11223 Dışkaya dağsırası
 - 11224 Bursa Bilecik ova ve platoları
 - 11225 Uludağ sırası
- 11230 Orhaneli ve Balıkesir dağ ve plato alanı
 - 11231 Orhaneli havzası
 - 11232 Umurlar ve Karaman dağları
 - 11233 Balıkesir ovası ve çevre platoları
 - 11234 Balya İvrindi yontukdüzleri
- 11240 Biga ve Gelibolu yarımadalrı yöreleri
 - 11241 Kaz Dağları
 - 11242 Biga ve Çan havzaları ve çevre platoları

- 11243 Bayramiç ve Ezine ovaları ve çevre platoları
- 11244 Geyikli ve Gürpınar yontukdüz ve tepelik çevresi
- 11245 Kayacı Dağları
- 11246 Çanakkale Boğazı ve Gelibolu yarımadası çevresi
- 11247 Gökçeada (İmroz adası)

12000 EGE BÖLGESİ

- 12010 Batı Anadolu
- 12030 Ege Denizi ve adaları

12100 Ege Kıyı Bölümü

- 12110 Edremit ve Bergama ova ve dağlık yöresi
- 12111 Edremit kıyı ovası ve çöküntü havzası
- 12112 Kozak ve Madra dağları sırası
- 12113 Bakırçay ovası ve çöküntü havzası
- 12114 Yunt Dağları sırası

12120 Kuzey Menderes masifi yöresi

- 12121 Gediz grabeni
- 12122 Manisa Dağı
- 12123 İzmir çöküntü havzası
- 12124 Çeşme Yarımadası
- 12125 Bozdağlar
- 12126 Küçük Menderes grabeni
- 12127 Aydın dağları
- 12128 Büyük Menderes grabeni

12130 Menteşe dağlık yöresi

- 12131 Bodrum ve Milas ova ve dağlık çevresi
- 12132 Çine ve Muğla ova ve dağlık çevresi
- 12133 Karacasu ve Tavas ova ve dağlık çevresi
- 12134 Datça (Reşadiye) yarımadası

12200 İç Batı Anadolu Bölümü

Kenar yöresi

- 12210 Uşak Simav Ova ve dağlık yöresi
- 12211 Yukarı Simavçayı havzası ve Ulus-Alaçam Dağları
- 12212 Yukarı Gediz havzası ve Simav Dağları
- 12213 Yukarı Büyük Menderes ve Banaz çayı havzası

İç yöreler

12220 Kütahya ve Tavşanlı plato ve dağlık yöresi

12221 Tavşanlı plato ve dağları

12222 Kütahya plato ve dağları

12230 Afyonkarahisar plato ve dağlık yöresi

12231 Dumlupınar ve Sincanlı plato ve çevre dağları

12232 Afyonkarahisar Ovası

12223 Sandıklı havzası

12224 Kumalar Dağı

12235 Çölovası ve Karamuk çöküntü havzası

13000 AKDENİZ BÖLGESİ

13030 Kuzeydoğu Akdeniz

13100 Batı Akdeniz (Batı Toros) Bölümü

Kıyı yöreleri

13110 Teke dağlık yöresi

13111 Dalaman vadisi çevresi

13112 Fethiye ve Kaş dağlık çevresi

13113 Bey Dağları

13114 Acıpayam Ovası ve dağlık çevresi

13115 Elmalı havza dizisi ve dağlık çevresi

13116 Korkuteli havza dizisi ve dağlık çevresi

13120 Antalya yöresi

13121 Antalya kıyı ovaları

13122 Yukarı Aksu Köprüsu havzaları ve dağlık çevresi

13123 Akseki dağlık çevresi

İç yöre (İç Batı Toros)

13130 Batı Toros göller yöresi

13131 Acıgöl ovası ve Beşparmak Dağı

13132 Eşler ve Söğütlü dağları

13133 Salda, Burdur ve Isparta havzaları

13134 Eğridir gölü ve dağlık çevresi

13135 Yalvaç havzalar dizisi ve Sultan Dağları

13136 Beyşehir gölü ve çevresi

13137 Suğla gölü ve Erenler Dağı

13200 Doğu Akdeniz Bölümü

Dağlık Yörelere (Orta Toroslar)

13210 Taşeli dağlık yöresi

13211 Alanya ve Gazipaşa Dağları

13212 Anamur ve Taşucu dağlık çevresi

13213 Silifke ve Kızkalesi kalker platosu

13214 Batı Taşeli platosu ve Göksu vadisi

13215 Eğre-Yüglük dağlık alanı ve doğu Taşeli platosu

13220 Yüksek Toros Dağları yöresi

13221 Bolkar Dağları

13222 Ecemiş çöküntü hendeği (Tekir Grabeni)

13223 Aladağlar

13230 Yukarı Seyhan-Ceyhan yöresi

13231 Yukarı Seyhan (Tahtalı Dağları) çevresi

13232 Yukarı Ceyhan (Dibek-Binboğa Dağları) çevresi

13233 Kuzey Maraş grabeni

Kıyı yöreleri

13240 Çukurova yöresi

13241 Mersin kıyı şeridi

13242 Orta Seyhan dağlık tepelik alanı

13243 Orta Ceyhan dağlık tepelik alanı

13244 Misis Dağları ve Dört Yol Kıyı ovaları

13245 Yukarıova

13246 Aşağıova (Yüreğir ve Tarsus ovaları)

13250 Hatay yöresi

13251 İskenderun ve Arsuz kıyı ovaları

13252 Nur (Amanos) Dağları

13253 Aşağı Asi Nehri oluğu

13254 Amik ovası ve Güney Maraş grabeni

13255 Yayladağı dağ ve platoları

14000 KARADENİZ BÖLGESİ

14030 Karadeniz

14100 Batı Karadeniz Bölümü

Kıyı yöreleri

- 14110 Akçakoca Zonguldak kıyı yöresi
 - 14111 Akçakoca plato ve dağları
 - 14112 Düzce ovası ve dağlık çevresi
 - 14113 Ereğli ve Zonguldak plato ve dağları
 - 14114 Aşağı Yenice (Filyos) ve Devrek dağlık çevresi
 - 14115 Bartın - Ulus kıyı dağları
- 14120 Küre Dağları yöresi
 - 14121 Batı Küre dağları çevresi
 - 14122 Doğu Küre dağları ve Sinop çevresi

İç yöreler

- 14130 Orta Sakarya yöresi
 - 14131 Mudurnu havzası ve dağlık çevresi
 - 14132 Göynük ve Gölpaazarı dağlık çevresi
 - 14133 Orta Sakarya vadisi
 - 14134 Nallıhan ve Seben havzaları ve dağlık çevresi
- 14140 Yukarı Yenice (Filyos) yöresi
 - 14141 Bolu Ovası ve çevresi
 - 14142 Gerede havza dizisi ve çevresi
 - 14143 Köroğlu Dağları
 - 14144 Çerkeş havza dizisi ve çevresi
 - 14145 Araç Çayı havzası ve Orta Yenice Çayı vadisi
- 14150 Aşağı Kızılırmak yöresi
 - 14151 Gökırmak vadisi
 - 14152 Ilgaz dağları
 - 14153 Devrez vadisi
 - 14154 Kös dağları
 - 14155 Aşağı Kızılırmak vadisi

14200 Orta Karadeniz Bölümü

- 14210 Orta Karadeniz kıyı yöresi
 - 14211 Kızılırmak Deltası
 - 14212 Samsun çevresi
 - 14213 Yeşilirmak deltası
 - 14214 Ordu Ünye çevresi
 - 14215 Canik Dağları

14220 Yukarı Yeşilirmak yöresi

14221 Tersakan çayı çevresi

14222 Aşağı Kelkit çevresi

14223 Merzifon çevresi

14224 Çorum çevresi

14225 Alaca çevresi

14226 Çekerek vadisi

14227 Amasya çevresi

14228 Tokat çevresi

14229 Yıldız Dağları

14300 Doğu Karadeniz Bölümü

14310 Doğu Karadeniz kıyı yöresi

14311 Giresun çevresi

14312 Karagöl Dağları

14313 Harşit Vadisi

14314 Çadır Dağları

14315 Trabzon çevresi

14316 Kalkanlı Dağları

14317 Rize çevresi

14318 Kaçkar Dağları

14319 Çoruh Vadisi ve Kangal Dağları

14320 Doğu Karadeniz iç yöresi

14321 Yukarı Kelkit Vadisi

14322 Yukarı Çoruh vadisi

14323 Narman çevresi

14324 Tortum Çevresi

15000 İÇ ANADOLU BÖLGESİ

15010 Orta Anadolu

15020 Batı İç Anadolu

15100 Yukarı Sakarya Bölümü

Kenar yöreler

15110 Orta Sakarya yöresi

15111 Kirmirçay Vadisi

15112 Kırbaşı platosu

15113 Mihaliççık Dağları

15114 Porsuk Vadisi
15115 Sivrihisar çevresi
15116 Beylikköprü çevresi

15120 Ankara yöresi batı
15121 Ayaş Dağları
15122 Mürted Ovası
15123 Karyağdı Dağları
15124 Çubuk ve Ankara Ovaları
15125 İdris ve Elmalı Dağları
15126 Kayaş Çayı Vadisi ve Moğan Ovası
15127 Lodumu ve Haymana platoları

15130 Ankara yöresi doğu
15131 Termeçay Vadisi
15132 Balaban Ovası
15133 Eldiven Dağı
15134 Güre ve Karaca Dağları
15135 Hacıbekir Özü
15136 Paşa Dağı

15140 Emir Dağları yöresi
15141 Türkmen Dağı
15142 Şaphane Dağı
15143 Emir Dağı

İç yöre

15150 Yukarı Sakarya Yöresi
15151 Sakarya kaynakları çevresi
15152 Akgöl çevresi
15153 Sarayönü çevresi

15200 Konya Bölümü

Kenar yöreler

15210 Akşehir yöresi
15211 Eber Gölü ve ovası
15212 Akşehir Gölü ve ovası
15213 Ilgın Gölü ve ovası
15214 Doğanhisar çevresi

- 15220 Konya yöresi
 - 15221 Bozdağlar
 - 1522 Konya Ovası
 - 15223 Çumra çevresi
 - 15224 Karadağ
 - 15225 Karaman çevresi
 - 15226 Karapınar çevresi
 - 15227 Karacadağ
 - 15228 Ereğli Ovası
 - 15229 Ayrancı Tepeleri

İç yöre

- 15230 Tuzgözü yöresi
 - 15231 Cihanbeyli çevresi
 - 15232 Obruk platosu
 - 15233 Tuzgözü ve çevresi
 - 15234 Kulu çevresi
 - 15235 Yeniceoba çevresi
 - 15236 Altınekin çevresi

15030 Doğu İç Anadolu

15300 Orta Kızılırmak Bölümü

- 15310 Bozok yöresi
 - 15311 Kırıkkale çevresi
 - 15312 Kırşehir çevresi
 - 15313 Delice çevresi
 - 15314 Yozgat çevresi
 - 15315 Boğazlıyan çevresi

15320 Orta Kızılırmak Vadisi

- 15321 Hüseyinli çevresi
- 15322 Kalecik çevresi
- 15323 Hirfanlı çevresi
- 15324 Avanos çevresi

15330 Nevşehir yöresi

- 15331 Peçeneközü çevresi
- 15332 Ekecik Dağı
- 15333 Melendiz Vadisi

- 15334 Melendiz Dağları
- 15335 Nevşehir çevresi
- 15336 Niğde çevresi
- 15340 Kayseri yöresi
- 15341 Develi Ovası
- 15342 Bünyan çevresi
- 15343 Erciyes Dağı
- 15344 Kayseri Ovası
- 15345 Erkilet platosu

15400 Yukarı Kızılırmak Bölümü

- 15401 Akdağmadeni çevresi
- 15402 Akdağ
- 15403 Gemerek çevresi
- 15404 Sivas çevresi
- 15405 Zara çevresi

16000 DOĞU ANADOLU BÖLGESİ

16100 Yukarı Fırat Bölümü

- 16110 Uzunyayla yöresi
 - 16111 Hınzır ve Koramaz Dağl.
 - 16112 Uzunyayla
 - 16113 Tahtalı Dağları
- 16120 Elbisten yöresi
 - 16121 Afşin çevresi
 - 16122 Elbistan çevresi
 - 16123 Gürün çevresi
 - 16124 Nurhak Dağları
 - 16125 Engizek Dağları
- 16130 Divriği yöresi
 - 16131 Tecer Dağları
 - 16132 Çaltıçay Cadisi
 - 16133 Kemaliye çevresi
 - 16134 Yama Dağı
 - 16135 Hekimhan çevresi
- 16140 Malatya Elazığ yöresi

- 16141 Keban çevresi
- 16142 Hasandağı çevresi
- 16143 Malatya Ovası
- 16144 Uluova Elazığ çevresi
- 16145 Malatya Dağları
- 16146 Pötürge çevresi
- 16147 Maden Dağları

- 16150 Erzincan yöresi
- 16151 Yeşilce Dağları
- 16152 Refahiye çevresi
- 16153 Erzincan Ovası
- 16154 Tercan Ovası

- 16160 Tunceli yöresi
- 16161 Munzur Dağları
- 16162 Tunceli
- 16163 KoşanDağları
- 16164 Kiğı çevresi
- 16165 Karakoçan çevresi
- 16166 Şerafettin Dağları

- 16170 Muş Bitlis yöresi
- 16171 Bingöl çevresi
- 16172 Genç Dağları
- 16173 Muş Ovası
- 16174 Muşgüneyi Dağları
- 16175 Bitlis çevresi (masifi)

16200 Doğu Anadolu Doğu Bölümü

- 16210 Erzurum Kars yöresi
- 16211 Erzurum çevresi
- 16212 Pasinler çevresi
- 16213 Ardahan çevresi
- 16214 Kars Ovası
- 16215 Kağızman çevresi
- 16216 Ağrı Dağı

- 16220 Yukarı Murat yöresi
- 16221 Tekman çevresi

- 16222 Hınıs çevresi
- 16223 Varto çevresi
- 16224 Malazgirt çevresi
- 16225 Eleşkirt çevresi
- 16226 Doğu Beyazıt çevresi

16230 Van yöresi

- 16231 Nemrut ve Suphan Dağları
- 16232 Aladağ
- 16233 Vangölü ve çevresi
- 16234 Çaldıran çevresi
- 16235 Özalp çevresi

16240 Hakkari yöresi

- 16241 Koçkıran Dağları
- 16242 Başkale Ovası
- 16243 Şırnak çevresi
- 16244 Cilo Dağları
- 16245 Şemdinli çevresi

17000 GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ

17100 Güneydoğu Anadolu Batı Bölümü

- 17110 Gaziantep yöresi
- 17111 Adıyaman çevresi
- 17112 Yavuzeli çevresi
- 17113 Gaziantep çevresi

17120 Urfa yöresi

- 17121 Urfa batı çevresi
- 17122 Urfa kuzey çevresi
- 17123 Harran Ovası
- 17124 Viranşehir çevresi

17200 Güneydoğu Anadolu Doğu Bölümü

- 17210 Yukarı Dicle yöresi
- 17211 Ergani çevresi
- 17212 Karacadağ
- 17213 Yukarı Dicle batı çevresi
- 17214 Yukarı Dicle doğu çevresi

17220 Mardin yöresi

17221 Mardin batı çevresi

17222 Mardin orta çevresi

17223 Mardin doğu çevresi

17224 İdil çevresi